

Yahudi Ruhaniliği ve Mistisizmi

- Yahudiliğin öđretileri hakkında **içgörüler**
- Tora ve Tevrat'ta anlatıldığı şekliyle Yahudi tarihine yapacağınız yolculukta size rehberlik edecek **pratik adımlar**
- İnsanın kalbine ve Tanrı'nın zihnine doğru **dinsel incelemeler**

Michael Levin

Çeviren: Estreya Seval Vali

Yahudi Ruhaniliği ve Mistisizmi

Orijinal adı : The Complete Idiot's Guide® to Jewish Spirituality & Mysticism

Copyright © 2002 by Michael Levin

This edition is published by arrangement with Alpha Books, a member of Penguin Group (USA) Inc.

© 2006 Güzlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş.

Bu kitabın Türkçe Yayın Hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Yazar : Michael Levin

Çeviren : Estreya Seval Vali

Son Okuma : Rav İsak Alaluf

Düzelti : Gila Erbeş

Dizgi : Bella Parlakşimşek

Birinci Baskı : Haziran 2006

ISBN : 9944 - 994 - 03 - 0

Baskı : Ohan Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Hadımköy Yolu Çakmaklı Mah. Sanbir Bulv. 4.Bölge 9. Cad. No:143 Çakmaklı-Büyükçekmece

T: (0212) 886 70 70 F: (0212) 886 57 77

Kapak Tasarımı : Bella Parlakşimşek

Kapak Resmi : Gila Erbeş

Not: Bu kitap orijinaline sadık kalınarak İngilizce'den Türkçe'ye çevrilmiş olduğundan; içinde yer alan bazı gelenekler, uygulamalar vb. Türk Yahudileri için geçerli değildir.

Bu kitabın her türlü Türkçe yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince Güzlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş.'ye aittir. Kitabın hiçbir bölümü, metin kısmı, belgeler ve fotoğraflar, Penguin Group Inc.'in yazılı izni olmaksızın mekanik ya da elektronik yöntemlerle veya başka herhangi bir yöntemle, hiçbir şekil ve biçimde iktibas edilemez; yeniden satış amacı ile fotokopi de dahil olmak üzere hiçbir sistemle çoğaltılamaz. Dergi, gazete veya radyo-TV'lerce yapılacak alıntılar, kaynak gösterilmesi şartı ile bu hükümün dışındadır.

Yahudi Ruhaniliği ve Mistisizmi

Michael Levin

Çeviren: Estreya Seval Uali

"Kol Şeruah Aberiyot Noha Emenu, Ruah Amakom Noha Emenu"
İnsanlar tarafından sevilen kişi, Tanrı tarafından da sevilir. (Pirke Avot 3-13)

Aramızda olmasa da, varlığını her zaman hissettiğimiz
Sevgili Babamız
Avraam Albert CİBİLİ (Z"L) anısına;

"Eşet Hayil Mi Yimtsa Verahok Mipeninim Mihra"
Erdemli kadını kim bulabilir ki, değeri incilerden de ötedir. (Mişle 31)

Yaşamını ailemize adayan, paylaşmanın en güzelini bizlere öğreten
Değerli Annemiz
Alegra Saadet CİBİLİ onuruna;

"İne Ma Tov Uma naim Şevet Ahim Gam Yahad"
Ne iyi ve ne hoştur, tüm kardeşler hep birliktedir. (Teilim 133-1)
Sevgili Ağabeyimiz **Selim CİBİLİ** ve Nişanlısı **Senem Sara GÜZELKAZAS**,
Kardeşlerimiz **Beril-Bülent CİBİLİ** ve
Ailenin en küçüğü, Yeğenimiz **Alara CİBİLİ** onuruna.

"Yagdil Tora ve Yadir"
Tanrı'nın öğretisini büyüt ve güçlendir.
Tora öğrenmenin zevkini ve mutluluğunu her zaman
hissedebilmek ve hissettirebilmek dileğiyle...

Leah-Leon CİBİLİ

Bir Bakışta İçindekiler

1. Kısım	Tora Hakkında	1
1	Yahudi Mistisizmi ve Ruhaniyeti <i>Yahudi geleneğine göre ruhani olmak ne anlama gelir? Yahudi mistisizmini ve ruhaniliğini öğrenmek için hangi kaynakları incelemek gerekir? Bu terimler tam olarak ne anlama geliyor?</i>	3
2	Tora: Yahudiliğin Ruhanilik Hakkındaki Kaynak Kitabı <i>Tora: Çocukken bize oldukça garip gelirdi – soyadları olmayan kişiler, tuhaf şeyler yapardı. Yetişkin olarak içerdiği tarih, gizem, kanun ve şüurselliği inceleyebilir ve insan doğası hakkında daha geniş bilgi edinebiliriz.</i>	15
3	Tanrı Kimdir? <i>Yahudiliğin Tanrı kavramını anlamakla işe koyulalım. Dünyanın günümüzdeki durumu karşısında Yahudiler -ve aslında herkes- Tanrı'ya nasıl inanabilir? Günümüzde, eğer mümkünse, Tanrı ile ne tür bir ilişki kurulabilir ve kişi bu ilişkiyi nasıl kurar?</i>	25
4	Noah ve Tufan <i>Tora öykülerinin en tanınmışlarından biri olan tufan öyküsü, ruhanilik (ve gemi yapımı!) hakkında şaşırtıcı dersler içerir.</i>	37
5	Avraam'dan Alınacak Dersler <i>Avraam, duadan ebeveynliğe, evlilikten Tanrı ile pazarlık etmeye, her konuda rehberlik eder. Yahudiliğin ilk atası, yaşaduktan neredeyse dört bin yıl sonra bile güncelliğini korur.</i>	43
2. Kısım	Yitzhak'tan Sinay'a	53
6	Oğul da Yükseliyor <i>Yitzhak'ın neredeyse kurban edilme öyküsü, bilginlerin ve Tora okurlarının binlerce yıldır kafasını kurcalamaktadır. Bu öykü, çağdaş düşünüşe mantıklı gelecek bir şekilde nasıl ele alınabilir?</i>	55
7	Kimse Mükemmel Değildir <i>Yahudiliğin atalarının üçüncüsü olan Yaakov'un yaşamı, başına gelen acı olaylar açısından, "Yahudilik'te Karma"nın ne anlama geldiğini gösterir.</i>	61
8	Paro'nun İlk Ulusal Bankası <i>Yaakov'un oğlu Yosef, hayatın garip cilveleri sonucunda kölelik ve mahpusluktan, Mısır'da liderlik konumuna yükselir. Yaşam öyküsü bize, eylemlerin sonuçlarının olduğunu öğretir.</i>	69

9	Sinay'ın Ruhani Sırları	75
	<i>Mısır'dan Çıkış, Yahudi tarihi ve inancında merkezi bir yere sahiptir. Bu bölümde Moşe'nin yaşamının ilk dönemlerini, Paro ile ilişkisini ve Yahudi halkına liderlik etmek için neden en uygun kişi olduğunu inceliyoruz.</i>	
10	En Önemli Olay	85
	<i>Tora'nun Sinay Dağı'nda hangi koşullar altında verildiği, Yahudilerin Tora'yı şaşkıncı kabul ediş biçimi ve bütün bunların bugün bizim için ne anlama geldiği.</i>	
3. Kısım	Tanrı ile İnsanlar Arasında	93
11	Temas Kurmak	95
	<i>Yahudiler, Tanrı ile çeşitli yollarla temas kurar: dua ile, Yahudi Kanunu'nun şartlarını yerine getirerek ve dünyanın dört bir ucundaki Yahudi cemaatlerinde ortaya çıkan gelenekler aracılığı ile.</i>	
12	Bir Dua Gibi	103
	<i>Yahudi dualarının özellikleri; temel Yahudi kutsamalarının yapısı; Yahudiliğin dualarından bazı örnekler ve bunların önemi.</i>	
13	Tanrı, Yabancılardan Haber Almayı Sever	111
	<i>Yahudiler neden ve nasıl dua eder; Yahudi inancının temel ifadesi olan Şema duasının özellikleri; Yahudiliğin merkezi duası Amida'nın yapısı.</i>	
14	İşe Koyulun!	119
	<i>Yahudilik, eylemin ruhaniliğini vurgulayan bir dindir. Mitzva sistemi; Yahudiler, ruhani bilinçlerini artırmak için inançlarının vecibelerini ne şekilde yerine getirir?</i>	
15	İnsan Karakterinin Mistik Doğası	127
	<i>Yahudilik, insanlığın mistik doğasını vurgular; insan karakterini anlamak, şekillendirmek ve iyileştirmeye yönelik çeşitli yaklaşımlar.</i>	
4. Kısım	Sırların Açıklanması	141
16	Kabala: Saatte Bir Milyon Mil Hızla Ruhani Yaşam	143
	<i>Kabalistik düşünüşe giriş; Zohar dahil kilit kavram ve fikirler; bunların, Yahudi düşünüşünün neden öylesine önemli bir parçası olduğu.</i>	
17	Zamanın Sonu: Maşiah ve Gelecek Dünya	155
	<i>Yahudilik, bu dünyadan daha iyi bir "gelecek dünya"nın varlığını ileri sürer; bu dünyanın tanımı; Yahudi Mesih Maşiah; bu dünya ile yaşam sonrası arasındaki ilişkiler.</i>	
18	Dilinize Hakim Olmak: Konuşmanın Ruhani Anlamı	163
	<i>Tora'da, doğru konuşmanın önemini konu alan otuz bir öğreti vardır; ruhanilik ile dedikodudan kaçınma arasındaki bağlantı; Tora'nın yasakladığı dedikodu türleri.</i>	

19	Şehina: Tanrı'nın Varlığı <i>İnsanlar günümüzde neden "Tanrı'nın Kanunu"ndan çok, "ortalamalar kanunu"na inanır; Yahudiler Tanrı'nın dünyadaki varlığını geleneksel olarak nasıl hissetmiştir.</i>	171
----	---	-----

5. Kısım **Ruhanilikle İlgili Dipnotlar** **181**

20	Gematriya: Rakamlar Asla Yalan Söylemez <i>İbranice harflerin yerine rakamlar koyarak, sözcük ile kavramlar arasında ilginç bağlantılar kurma sistemi; bazı ilginç Gematriya örnekleri.</i>	183
21	Yahudiler Meleklerle İnanır mı? <i>Evet, Yahudiler meleklerle inanır. Yahudiliğin melek kavramı nedir; meleklerin Biblik zamanlardaki ve zamanımızdaki rolü.</i>	191
22	Yahudilikte Reform <i>Yahudilikte son iki yüz yıl zarfında yapılan ve Yahudiliğin birçok mistik ve mantıksız gibi görünen yönünü ortadan kaldıran değişiklikler; günümüzde ibre nasıl geriye dönüyor.</i>	197
23	Kitaplar Hakkında <i>Yahudiliğin öğrenim aşkı; Yahudi okur yazarlığı hakkında fikir edinmek için nelerin öğrenilmesi gerektiğini bilmek; Yahudi düşüncüsü hakkında daha derinlemesine bilgi edinmek için bu kitabın ötesine nasıl geçileceği.</i>	203
24	Şabat Hakkında <i>Yahudilerin Şabat'ı tuttuğundan çok, Şabat Yahudileri tutmuştur; Yahudi Bayramlarının Kraliçesi'nin gizli güzelliklerini keşfedin.</i>	213
25	Yahudi Bayramları <i>Yahudi takvimindeki bayramlara doğru bir gezinti; her ruhani kutlamanın arkasında gizlenen anlamları bulmak.</i>	229
26	İsrail Topraklarında <i>İsrail toprakları ruhanilikle doludur; ruhaniliği nerede aramanız gerektiğini bilmeniz gerekir. İster oturduğunuz yerde sanal bir gezi yapın, ister gerçek bir tura katılın.</i>	245
27	Yahudilik Ruhani midir? <i>Bütün bu bilgilerden sonra Yahudiliğin ruhani olduğunu kesinlikle söyleyebilir miyiz? Bu konuda neden hâlâ kuşkuyla yer var? Bu sorulara cevap verebilenin en iyi yolu nedir?</i>	253

Ekler

A	Okunması Gereken Kitaplar	261
B	Zirvedeki Yirmi Web Sitesi	265
C	Sözlük	267

İçindekiler

1. Kısım	Tora Hakkında	1
1	Yahudi Mistisizmi ve Ruhaniyeti	3
	Peki Buradan Kim Sorumlu?	4
	<i>Raşi'nin Mutfağında</i>	5
	Bazı Birleştirici İlkeler	6
	<i>Neden Söz Ediyoruz?</i>	6
	<i>Harekete Hazır!</i>	7
	<i>Felaketle Baş Etmek</i>	8
	<i>Söylediklerimin Bir Kelimesine Bile İnanma</i>	8
	Peygamberlik, Ruhanilik ve Mistisizm	9
	<i>Peygamberler ve Kayıplar</i>	10
	<i>Uzan ve Dokun...</i>	10
	<i>Yeşiva Zamanı</i>	12
2	Tora: Yahudiliğin Ruhanilik Hakkındaki Kaynak Kitabı	15
	Tora'da Ne Eksik?	16
	Sihirli İçerik	17
	<i>Gizem</i>	17
	<i>Tarih</i>	18
	<i>Şiir</i>	19
	<i>Kanun</i>	19
	Tıpkı Bizim Gibi	20
	"Başlangıçta..."	21
	<i>Yazarı? Yazarı?</i>	22
3	Tanrı Kimdir?	25
	Orada Kimse Var mı?	25
	<i>İnanmak ya da İnanmamak</i>	26
	<i>İyi ile Kötü</i>	27
	<i>O Konuşur, Biz Nefes Alırız</i>	28
	Tanrı'nın İlk "Hataları"... İnsanlar	30
	<i>Tanrı'nın İradesi</i>	30
	<i>Temiz Doğmak</i>	31
	<i>Acı Bizden Hoşlanır</i>	32
	<i>Hedefi Şaşmak</i>	33

4 Noah ve Tufan	37
Noah, Bu Senin Hayatın!	37
<i>Noah'ın Olumsuz Yönleri</i>	38
Geminin Kapılarının Arkasında	41
5 Avraam'dan Alınacak Dersler	43
Evi Terk Etmek	43
<i>Sizin Tanrınız Nedir?</i>	44
<i>Saplantının Doğası</i>	44
<i>Maddi ve Ruhani Olanı Dengelemek</i>	45
Tora'nın Anlam Seviyeleri	46
Sedom ve Amora	47
<i>Günah Şehirlerinden Çıkarılacak Dersler</i>	48
<i>Arkana Bakma!</i>	49
Mutlu Bir Evlilik için Tek Cümlelik Rehber	50
2. Kısım - Yitzhak'tan Sinay'a	53
6 Oğul da Yükseliyor	55
<i>Sıcak Karşılama... Yabancılar için Bile</i>	56
<i>Avraam'ın İki Yüzü</i>	57
Tanrı'ya Bağlı	58
7 Kimse Mükemmel Değildir	61
Mükemmellik Şart Değildir	61
<i>İyi Bir Evlilik Nasıl Yapılır</i>	62
<i>Konuşmanın Gücü Hakkında Bir Ders</i>	62
Rivka'nın Sırrı	63
<i>Evet, Bu Özellikler Onda Var</i>	64
<i>Kardeş Sevgisi mi Dediniz?</i>	65
8 Paro'nun İlk Ulusal Bankası	69
Kardeşler Arasındaki Rekabet	70
Küstahlık ve Özgüven	71
Yahudilerin Tarihi Başlıyor	71
9 Sinay'ın Ruhani Sırları	75
Yola Koyulma	76
<i>Moşe'nin Şansı</i>	77
<i>Mükemmel Olmaktan Uzak</i>	78
<i>Hata Yapmak ya da Yapmamak</i>	80

Yahudiliğin öğretilerini takdir etmek için Yahudi olmanız gerekmez...

Tabii ki 'bihaber' değilsiniz. Yahudiliğin ilk tektanrılı din olduğunu biliyorsunuz. Ancak Talmud ve Kabala gibi metinlerde yer alan kavramlara, Tevrat öyküleri kadar kolay ulaşamayabilirsiniz. Hatta bu eski metinleri inceleme düşüncesi size zor gelebilir. Oysa içerdikleri bilgeliği İbranice öğrenmeden de keşfedebilirsiniz.

'Yahudi Ruhaniliği ve Mistisizmi', Yahudiliğin ruhani yönünün tam olarak nasıl ortaya çıktığı hakkında size yol gösterecek.

- Yahudi mistik düşünüşünün dört hedefi: kişinin kendini daha derin bir seviyede keşfetmesi; evreni daha derin bir düzeyde anlaması; karakterini geliştirmesi; Tanrı'nın yüceliğini algılaması.
- Tora'da yer alan Noah, Avraam ve Yitzhak'ın öykülerinden çıkarılacak yaşam dersleri.
- Mısır'dan Çıkış öyküsünün tarihi anlamı ve Moşe'nin Yahudi bir lider olarak oynadığı rol.
- Tora ve Talmud'daki bazı önemli bölümler ve açıklamaları.

www.gozlemkitap.com
ISBN 9944-994-03-0

9 789944 994033